

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11.10.1993, sp. zn. 5 Cmo 167/92, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.CMO.167.1992.1

Číslo: 17/1995

Právní věta: Podle ustanovení § 78 odst. 1 o. s. ř. lze na návrh zajistit důkaz před zahájením řízení o věci samé. Ze slov před zahájením řízení o věci samé vyplývá, že jde o takové důkazy, které budou s určitou pravděpodobností potřebné k rozhodování o pozdější žalobě. Je tedy nutno posoudit, zda důkazy, které se navrhuje zajistit, mohou mít pravděpodobný význam pro předpokládané řízení. Je-li zřejmé, že takové důkazy nemohou mít význam pro rozhodnutí o takové věci, ale ten, kdo navrhuje tyto důkazy zajistit, se tím snaží získat informace prostřednictvím soudu o pohledávkách odpůrce za třetími osobami pro účely případného budoucího řízení o výkon rozhodnutí, nelze návrhu na zajištění důkazu vyhovět.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 11.10.1993

Spisová značka: 5 Cmo 167/92

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Člen družstva

Předpisy: 99/1963 Sb. § 78 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením Krajského obchodního soudu v Praze byl zamítnut návrh, kterým se navrhovatel domáhal, aby soud prvního stupně zajistil důkazy podle ustanovení § 78 o. s. ř. ve věci případné žaloby na zaplacení částek 321 730 513,93 Kč a 455 369 156,07 Kč, a to:

- 1. Veškeré listinné důkazy svědčící o pohledávkách odpůrce za zahraniční firmou A. (vzájemné kontrakty, účetní výkazy odpůrce za rok 1991 a 1992, doklady o provedených celních řízeních atd.), jakož i o jiných pohledávkách odpůrce.*
- 2. Výslech týchž svědků, vedoucích pracovníků odpůrce, zaměřený na zjištění existence a výše pohledávek odpůrce.*

Návrh byl odůvodněn tím, že akciová společnost, proti níž návrh směřoval, čerpala od navrhující banky úvěr 700 000 000 Kč, který odmítá splatit. Úvěr využila na nákup zboží, které dodala firmě A. Má pohledávky v zahraničí ve výši přibližně 950 000 000 Kč, a to převážně za firmou A.; obě firmy jsou v těsném personálním i obchodním propojení.

Odpůrce nyní omezil svou obchodní aktivitu a jeho majetek s výjimkou těchto pohledávek má malou hodnotu. Proto je důvodná obava, že bude ohrožen jediný efektivní způsob výkonu rozhodnutí – výkon příkázáním pohledávky, pokud budou důkazy svědčící o pohledávkách odpůrce za firmou A. zničeny. Soud prvního stupně své usnesení odůvodnil tak, že nic nenasvědčuje tomu, že výslech svědků nebude možné provést později; ohledně listinných důkazů konstatoval, že nejsou konkretizovány a rovněž považuje za možné provést důkaz konstatováním jejich obsahu později. Nevyplývá také vzájemná souvislost mezi navrhaným zajištěním důkazů a podmínkami úvěrové smlouvy. Proto návrhu nevyhověl.

V odvolání proti tomuto usnesení soudu prvního stupně navrhovatel požadoval, aby usnesení bylo zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně k provedení navrhaných důkazů. Uváděl při tom, že považuje listinné důkazy za dostatečně konkretizované a že není ze strany navrhovatele objektivně možné je blíže specifikovat, neboť jsou v držení odpůrce. Neztotožňuje se také s názorem soudu prvního stupně, že bude možné tyto důkazy provést později.

Vrchní soud v Praze svým usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně a o nákladech odvolacího řízení rozhodl tak, že na jejich náhradu nemá žádný z účastníků právo.

Z odůvodnění:

Odvolací soud konstatuje, že podle ustanovení § 78 odst. 1 o. s. ř. lze na návrh zajistit důkaz před zahájením řízení o věci samé, je-li obava, že jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.

Navrhovatel se domáhal zajištění důkazů ještě před zahájením řízení ve věci samé. Ze slov „před zahájením řízení o věci samé“ vyplývá jednoznačně, že jde o takové důkazy, které budou s určitou pravděpodobností potřebné k rozhodnutí o pozdějším návrhu. Žalobou, kterou má navrhovatel na mysli, je žaloba směřující k vrácení peněžitých prostředků, které odpůrce od navrhovatele získal na základě úvěrové smlouvy. Je tedy nutno posoudit, zda důkazy o pohledávkách odpůrce vůči jinému subjektu mohou mít s pravděpodobností význam při řízení o zaplacení dlužných částek z nesplacených úvěrů mezi navrhovatelem a odpůrcem.

Již ze samotného návrhu je zřejmé, že navrhovatel poukazuje na tyto skutečnosti nikoli v souvislosti s existencí nebo neexistencí své pohledávky za odpůrcem, ale zcela jednoznačně za účelem získání podkladů pro řízení exekuční, neboť se obává, že v případě, kdy jeho návrhu na zaplacení dlužných částek bude vyhověno, nebude schopen označit pohledávky, ohledně nichž by měl být výkon případného rozhodnutí veden. Nelze považovat za pravděpodobné, že by vztahy vůči dlužníkovi odpůrce mohly mít vliv na jeho povinnost vrátit splacený úvěr navrhovateli.

Proto odvolací soud dospívá k závěru, že důkazy, které navrhovatel navrhuje provést, nejsou důkazy ve věci samé, ale hodlá tímto způsobem prostřednictvím soudu získat informace o pohledávkách odpůrce pro účely budoucího eventuálního návrhu na soudní výkon rozhodnutí. Nejsou tedy dány podmínky pro zajištění důkazů ve smyslu shora citovaného ustanovení. Zkoumání otázky, zda bude nebo nebude možné tyto důkazy provést v budoucnu, je za těchto okolností nadbytečné.

Napadené usnesení je tedy věcně správné a je nutno je podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrdit.

Protože žádnému z účastníků náklady v odvolacím řízení nevznikly, nebyly přiznány.